

1 STATE LAW AND MANAGEMENT

МЕМЛЕКЕТТІК ҚҰҚЫҚ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРАВО И УПРАВЛЕНИЕ

FTAXP 10.81.71
ӨОЖ 343.9.01
JEL K14

<https://doi.org/10.46914/2959-4197-2024-1-4-7-12>

АЛИЕВ Б.А.,^{*1}

PhD, доцент.

*e-mail: antiterror-baku@mail.ru

ORCID ID: 0000-0003-0104-4921

СУЛЕЙМАНОВ А.Ф.,²

з.ғ.д., профессор.

e-mail: akif_sulei@mail.ru

ORCID ID: 0000-0001-5848-7884

¹Әзірбайжан Республикасы Әділет Министрлігі
сот сараптамалары орталығы,

Баку қ., Әзірбайжан

²Қазақстандағы парламентаризмді дамыту қоры,
Алматы қ., Қазақстан

ТЕРРОРИЗМГЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ: КЕЛІССӨЗ ЖҮРГІЗУ ТЕРРОРИЗМГЕ ҚАРСЫ АРНАЙЫ ОПЕРАЦИЯЛАРДАҒЫ МАҢЫЗДЫ КЕЗЕҢ РЕТІНДЕ

Аңдатпа

Мақала кепілге алу және дәлме дәл, нақты келіссөздер жүргізудің даулы мәселелеріне арналған. Онда келіссөз жүргізушіге қойылатын шарттар, оның психологиялық тұрғыдан дайындығы және кез келген жағдайларда келіссөздер жүргізу дағдылары қарастырылады. Сондай-ақ, келіссөз жүргізудің түрлі модельдері ұсынылады. Кепілге алу және ұрлау террористік әрекеттің ең қауіпті түрлерінің бірі болып қала береді [1, 391 б.]. Кепілге алынған адамдарды босату жөніндегі арнайы операцияның сәтті және тиімді болуы бірқатар факторларға байланысты екені белгілі. Олардың арасында мамандардың пікірінше, келіссөздер жүргізу маңызды болып табылады. Сонымен қатар, келіссөз жүргізушінің рөлі ерекше, өйткені арнайы операцияның нәтижесі көбінесе қылмыстан толық бас тартуға байланысты (тиісінше, кепілге алынғандарды босату және террористерді бейтараптандыру бойынша терроризмге қарсы операцияны жүзеге асыратын арнайы бөлімшелер қызметкерлерінің де өмірін құтқару) екінші жағынан, жоғарыда аталған адамдарға ең аз зиян келтіретін әдіс. Келіссөз жүргізушіге қойылатын талаптардың ішінде оның жеке басының сипаттамалары мен қабілеттеріне қойылатын шарттардың тұтас жүйесін дайындау өзекті мәселе екендігіне шүбәміз жоқ. Тәжірибе көрсеткендей, бұл тезистің дәлелі кепілге алумен байланысты қылмыстарды жариялау үрдісі болып табылады. Бүгінгі таңда құқықбұзушылық сипатындағы қылмыстардан құқық қорғау күштерінен қашып кетуге тырысатын адамдардың амалы жоқтықтан, ауқымды террористік актілерге дейін өз еліндегі және шетелдегі әлеуметтік-саяси жағдайға әсер ету үшін кепілге алу әрекетінің ауқымы өсуде. Сот төрелігінен қашу мақсатында кепілге алушының қойған шарттары қысқа уақыт ішінде орындалуы мүмкін емес талаптар болып көрінеді.

Тірек сөздер: кепілге алу, террористік акт, эмоционалды шиеленіс, келіссөз жүргізуші, террористтің жеке басы.

Кіріспе

Бүгінде әлемде адам ұрлығы және оны кепілге алу террористік әрекеттің ең қауіпті және көп кездесетін түрлерінің бірі. Кепілге алынған адамды құтқару үшін жүргізілген қадамның сәтті болуы екі жақтың арасында жүргізілетін келіссөздердің маңызы орасан зор. Біздің көзқарасымыз бойынша, кепілге алынған адамдармен келіссөздер жүргізудің бірқатар шарттары мен міндеттерін бөліп қарастыру керек. Олар өздері бірлесіп келіссөзшінің жеке басына тікелей қойылатын психологиялық шарттарды анықтайды [2, 28 б.]. Мұндай жағдайда келіссөздер жүргізу талаптарының ішінде төмендегілерді бөліп көрсетуге болады:

- ♦ Келіссөз жүргізушінің денсаулық жағдайы мен өміріне төнейін деп тұрған қауіпі;
- ♦ бір жағынан кепілге алынғандардың денсаулығы мен өмірін сақтау, екінші жағынан, терроризмге қарсы операция штабы қойған міндеттерді орындау үшін келіссөз жүргізушіге жүктелген жауапкершілік;
- ♦ ақпаратының анық еместігі мен белгісіздігі;
- ♦ шешімдерді қабылдау уақытының аздығы және келіссөзшінің іс-әрекеттерінің заңнамамен де, арнайы операция штабының қабылданған шешімдерімен де шектелуі;
- ♦ шамадан тыс психо-эмоционалды шиеленіс;
- ♦ «әлеуметтік окшаулау», келіссөздер жүргізу немесе оларды бұзу процесіне жеке басымен жауапты болу;
- ♦ бұл кездейсоқ оқиға орын алғанда арнайы операцияны жүргізетін мамандардың тапшы болуы.

Кепілге алынған адамдарды босату жөніндегі арнайы операция шеңберінде келіссөз жүргізушіге артылған маңызды қызметтердің ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады: келіссөз барысында психологиялық-эмоционалды шиеленісті жою; кепілге алынғандарды босату жөніндегі арнайы операцияны жүргізу аумағындағы жағдайларды анықтау; террористердің жеке басын (тұлғаларын), олардың санын, жасын, физикалық, психикалық және басқа да ерекшеліктерін, олардың ниеттері, террористік актіге қатысатын басқа қылмыстық топтармен (адамдармен) байланыстары туралы мәліметтерді, қару түрлері мен санын анықтау; кепілге алынғандардың саны мен санаттарын, олардың физикалық жай-күйін (денсаулығын және т.б.) анықтау; техникалық байланыс құралдарын пайдалана отырып, келіссөздердің неғұрлым ыңғайлы түрін таңдау, ауызша, бетпе-бет, жазбаша.

Материалдар мен әдістер

Аталған өзекті тақырыпты зерттеу кезінде жалпы ғылыми және жеке ғылыми әдістер қолданылды. Атап айтсақ, цивилдік құқық ғылымында жеке құқықтық әдіс ретінде құқықтанудың салыстырмалы талдау жасау, кешенді талдау, статистикалық саралап бағалау (оның ішінде құжаттарды зерттеу, контент талдау) жатады. Сонымен бірге зерттеу барысында нормативтік құқықтық актілері мен іс материалдары пайдаланылды, оларды талдау қылмыстық іс жүргізудің заңдылығын, негізділігін бағалауға мүмкіндік берді. Әдістеме салыстырмалы құқықтық талдауды, кейстерді зерттеуді және тәжірибедегі көп жылғы еңбек өтілімі бар мықты мамандармен сұхбатты қамтыды.

Осы айтылғандарға сүйене отырып, даулы мәселелерді зерттеу аясында психология ғылымының эмпирикалық зерттеулермен жинақталған тәжірибесінің негізінде, біздің пікіріміз бойынша, дауға қатысушылардың көбісінің тұлғалық қасиеттеріне тоқталуға болады.

Сонымен, Ю.С. Горбунов пікірі бойынша, егер бір тарап (біздің жағдайда –кепілге алынған адамдар) белгілі бір дауды талқылаудың деструктивті әдістерін қолданса, мысалы: қорқыту, қорлау, оның үстем жағдайына сілтеме жасау (қару-жарак, кепілге алынғандардың өлімі, стратегиялық объектіні бұзу ықтималдығы және т.б.), мәселені талқылаудан жалтару, қарсы екінші тарап келесі әдістерге яғни диалогты жалғастыруға қарсы тұруына мәжбүр [3, 72 б.]. Жоғарыда аталған келіссөздер жүргізуші адамның жеке басына қойылатын негізгі талап оның коммуникативті қабілеттеріне, қарым-қатынас психологиясын білуге, сондай-ақ келіссөздер

барысында туындайтын жанжалды жағдайларды женудің әдістері мен тәсілдерін білуге қойылатын талаптар болады деген қорытынды жасауға болады.

Нәтижелер мен талқылау

Д.В. Ольшанскийдің көзқарасы бойынша, [4, 57 б.] қарама қайшы екі тараптың өзара қарым қатынасы негізінде кепілге алынған адамдардың эмоционалды жай күйлерін түсіндіру қабілеті жатыр, бұл өз кезегінде террористердің мінез-құлқын, олардың қауіптерінің шындығын, кепілге алынғандардың денсаулығы мен өмірін болжауға мүмкіндік береді. Зерттеу нысаны ретінде адамның барлық жағдайларының ішінен кепілге алынған адамдар болатын эмоционалды шиеленіс жағдайын таңдай отырып, зерттеушілер, әдетте, келесі пікірлерді басшылыққа алады. Эмоционалды жай күйлер – қарқындылықтың белгілі бір дәрежесі – адамның кез-келген іс-әрекетімен бірге жүреді, өйткені олар психологияда мотивтер мен сәттілік арасындағы қатынастардың жалпы тұжырымдамасын немесе субъектінің іс-әрекетіне жауап беретін сәтті іске асыру мүмкіндігін көрсетеді. Эмоционалды күйлердің анықтайтын белгілерінің бірі – олардың «интегративтілігі» бүкіл адам ағзасын қамтитын эмоционалды күйлер адамның іс-әрекетінің тиімді, әрі сәтті болуына орасан зор ықпал етеді. Эмоционалды шиеленіс жағдайы, атап айтқанда, сенсорлық сияқты салыстырмалы түрде қарапайым ғана емес, сонымен қатар күрделі – интеллектуалды процестерге де әсер етеді. Сондықтан бірқатар маңызды тәжірибелік міндеттердің шешімдері эмоционалды шиеленістің күйін уақытында объективті тануға және адамның эмоционалды тұрақтылығын болжай білуге байланысты. Осылайша, жоғарыда аталған модельдің өкілдері келіссөз жүргізушінің жеке басына қойылатын негізгі талаптар оның эмоционалды саласының сипаттамалары және қарым-қатынас серіктесінің эмоционалды күйлерін тану қабілеттері деп санайды.

Даулы жағдайлардың тағы бір кең таралған түрі тиісінше, осындай қарым-қатынасқа қатысушыларға қойылатын талаптар, қарым-қатынас процесіне қатысушылардың интеллектуалды және ерікті қасиеттерінің үстемдігін болжайды [5, 158 б.]. Осылайша, тергеуші кепілге алынған адаммен әігмелесе отырып, ең алдымен салыстыру, талдау, синтездеу, абстракциялау, жалпылау, рефлексия, қорытынды және т.б. нысандарда жүйелеу сияқты ақыл-оймен жұмыс жасайды, яғни басқаша айтқанда, келіссөздер тақырыбы когнитивті бағалауға жүгінеді. Сондай-ақ, қарастырылып отырған модель жанжалды қарым-қатынасқа қатысушының жеке басының кейбір қасиеттерінің дамуының жоғары деңгейін болжайды, атап айтқанда-адамның өз міндеттерін терең түсінудегі принциптілігі мен сенімділігінде және оларды шешу қажеттілігінде көрінетін фокус; бастамашылық, шешімділік пен ұстамдылық – қабылданған шешімдердің уақтылығы, іс-әрекеттер мен мәлімдемелердегі жағымсыз көріністерді тежеу; тәуелсіздік-бұл өзінің іс-әрекеттері мен іс-әрекеттеріне де, басқалардың іс-әрекеттеріне де сын көзбен қарау, басқалардың немесе үшінші тұлғалардың ықпалына түспеу, егер қылмыстық топ кепілге алуды жүзеге асырса, олардың араласуы мүмкін.

Жоғарыда қарастырылған дау-жанжалдарды қарым-қатынас модельдері және келіссөздер процесіне қатысушылардың әртүрлі жеке қасиеттер мен қабілеттерге сүйенуі келіссөз жүргізушінің алдына қойылған міндеттерді белгілі бір дәрежеде шешуге әсерін тигізеді. Сонымен қатар, мұндай мәселені қою кезінде келіссөздер жүргізу тәсілін таңдау, оларды жүргізу шарттарын ескеріп, сондай-ақ өз кезегінде есірткі психотропты заттардан (алкогольден және т.б.) мас болудан бастап, психикалық ауруға дейінгі әртүрлі себептерден туындаған психикалық жағдайы өзгерген террористермен келіссөздер жүргізу мәселесі толығымен шешілмеген күйінде қалып отыр. Бұл жағдайда, әрине, келіссөз жүргізушіден жоғарыда аталған жағдайлардың мінез-құлық референттерін, сондай-ақ олардан кейінгі күйлерді білу талап етіледі.

Келіссөз жүргізушіге келіссөздер процесін жүргізудің таңдалған тактикасына қарамастан, ең алдымен, талап қоюдың соңғы формасы талап ететін қарым-қатынастың арнайы құрылған кедергілерін жою үшін білім мен тәжірибелік дағдылар керек.

Келіссөз жүргізу біткеннен кейін келіссөз жүргізуші арнайы бөлімнің психологымен бірге кесте негізінде қылмыскердің жеке басын сипаттайды [6, 267–271 бб.].

Қорытынды

Қорытындылай келе, біздің пікіріміз бойынша, кепілге алынған адамдармен келіссөздер процесінің шарттары мен міндеттерін талдай отырып, келіссөзшінің жеке басына қойылатын негізгі психологиялық талаптар мыналарды мойындау керек:

1. Келіссөз жүргізушіге бір жағынан кепілге алынғандарды босату және террористерді бейтараптандыру жөніндегі терроризмге қарсы операция штабының алдына қойған міндеттерін шешуге ықпал ететін қарым – қатынас стилі мен дәлелдерін таңдауға мүмкіндік беретін ойлаудың ұтқырлығы, ал екінші жағынан-кепілге алынғандарды босату және террористерді ұстау жөніндегі арнайы операцияның күш қолдану жүргізу барынша тиімді және қауіпсіз болатын жағдай туғызуға ықпал ететін ойлаудың ұтқырлығы.

2. Көп уақыт бойы эмоционалды тұрақтылық келіссөздер жүргізу жағдайларының әсерін бейтараптандыруға және тиісінше тиімді жалғастыруға ықпал етеді.

3. Белгісіздікке төзімділік. Кепілге алынған адамдармен келіссөздер жүргізу жағдайы оны шешудің нақты белгіленген шарттарының болмауымен сипатталады. Бұл жағдайда келіссөз жүргізуші террористермен «кері байланыстың» болмауына барабар жауап беруі керек.

4. Іс шаралар ұйымдастыруды жүргізу және уақытты созу мүмкіндігі. Сәтті және табысты келіссөз жүргізудің бірден бір жолы қылмыскердің ұсынған талаптарының кез келгені үшін оны алмастыра алатын басқа жол ұсына білуі [7, 159 б.].

Кепілге алынған адамдарды босату жөніндегі арнайы операциялардағы келіссөздер процесінің субъектісі ретінде келіссөз жүргізушінің жеке басына жоғарыда көрсетілген психологиялық талаптарға сүйене отырып, біздің ойымызша, келіссөздерді дайындаудың болжамды көп деңгейлі моделін тұжырымдауға болады, атап айтқанда:

1. Кепілге алынған қылмыскерлермен байланысы қызметтік міндеттерін орындауға байланысты мүмкін болатын адамдар (мысалы: пенитенциарлық жүйенің, құқық қорғау органдарының қызметкерлері, Ішкі әскерлердің әскери қызметшілері). Мұндай санаттағы адамдар, ең алдымен, қалыптасқан жағдайлардағы мінез-құлық туралы білімі, іс-әрекеттер мен вербальды өрнектердегі ұстамдылық, әрі қарайғы әрекеттер регламентін білуі қажет.

2. Кепілге алынған қылмыскерлермен байланысы бар адамдар ең ықтимал талабы ретінде ұсынылады. Адамдардың бұл санаты білімнен басқа, қарым-қатынас дағдылары мен эмоционалды жағдайларды анықтау дағдыларын, сондай-ақ дау-жанжалды жағдайларды шешудің амал тәсілдерін білуі керек. Бұл адамдар кепілге алынғандарды босату жөніндегі арнайы операцияны жүргізу шеңберінде келіссөздер процесін жүргізу жағдайындағы ұсынылған және ұсынылмаған іс-әрекеттер туралы хабардар болуға тиіс екенін ерекше атап өтеміз.

3. Кепілге алынған қылмыскерлермен байланысы олардың кәсіби қызметіне байланысты міндетті болып табылатын адамдар, яғни терроризмге қарсы операция штабы келіссөздер процесін жүргізетін негізгі адамдар ретінде тартатын келіссөз жүргізушілер. Бұл адамдар үшін жеке қасиеттер мен қабілеттер жиынтығы міндетті болып табылады, олардың рөлі осы жерде ашылды деп ойлаймын.

4. Бүгінгі таңда құқық қорғау органдарының құрылымында кадр аппараттарының психологтары «қызметкерлердің жеке ерекшеліктері мен кәсіби қызметін зерттеу, кәсіби іріктеу процесінде» жеке құраммен жұмыс жасау кезінде қолданатын негізгі әдістер: психолінгвистика әдісі; жағдайлар мен әрекеттерді психологиялық модельдеу әдісі; кешенді әдіс және т.б. [8, 208–209 бб.].

Біздің ойымызша, келіссөз жүргізушінің жеке басына қойылатын психологиялық талаптардың көтерілген мәселесі жан-жақты және бір мақаланың шеңберінде шешілмейді. Сондай-ақ, аталған өзекті мәселе жан-жақты, пәнаралық зерттеуді қажет етеді.

ӘДЕБИЕТТЕР

1 Международный терроризм: борьба за геополитическое господство. Монография. – Москва: РАГС, 2005.

2 Устинов В.В. Международный опыт борьбы с терроризмом: стандарты и практика. – Москва: Юрлитинформ, 2002.

- 3 Горбунов Ю.С. Терроризм и правовое регулирование противодействия ему. Монография. – Москва: «Молодая гвардия», 2008.
- 4 Ольшанский Д.В. Психология терроризма. Монография. – Санкт-Петербург: «Питер», 2002.
- 5 Литвинов Н.Д. Террористические организации: формирование и деятельность (политико-правовой анализ). Монография / под ред. С.Е. Вицина. – Москва-Воронеж: ВИ МВД России, 1999.
- 6 Лерой Томпсон. Антитеррор: руководство по освобождению заложников / Перевод с англ. К. Ткаченко. – Москва: ФАИР-ПРЕСС, 2005.
- 7 Мар'ин М.И., Касперович Ю.Г. Психологическое обеспечение антитеррористической деятельности: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – Москва: Издательский центр «Академия», 2007.
- 8 Ивахин А.Е., Прыгунов П.Я. Оперативная деятельность и вопросы конспирации в работе спецслужб (по материалам открытой печати и литературы). В 6-ти томах, т.1. – Киев: КНТ, 2020.

REFERENCES

- 1 Mezhdunarodnyj terrorizm: bor'ba za geopoliticheskoe gospodstvo. Monografija. Moskva: RAGS, 2005. (In Russian).
- 2 Ustinov V.V. (2002) Mezhdunarodnyj opyt bor'by s terrorizmom: standarty i praktika. Moskva: Jurlitinform. (In Russian).
- 3 Gorbunov Ju.S. (2008) Terrorizm i pravovoe regulirovanie protivodejstvija emu. Monografija. Moskva: «Molodaja gvardija». (In Russian).
- 4 Ol'shanskij D.V. (2002) Psihologija terrorizma. Monografija. – Sankt-Peterburg: «Piter». (In Russian).
- 5 Litvinov N.D. (1999) Terroristicheskie organizacii: formirovanie i dejatel'nost' (politiko-pravovoj analiz). Monografija / pod red. S.E. Vicina. Moskva-Voronezh: VI MVD Rossii. (In Russian).
- 6 Leroj Tompson. (2005) Antiterror: rukovodstvo po osvobozhdeniju zalozhnikov / Perevod s angl. K. Tkachenko. Moskva: FAIR-PRESS. (In Russian).
- 7 Mar'in M.I., Kasperovich Ju.G. (2007) Psihologicheskoe obespechenie antiterroristicheskoy dejatel'nosti: uchebnoe posobie dlja studentov vysshih uchebnyh zavedenij. Moskva: Izdatel'skij centr «Akademija». (In Russian).
- 8 Ivahin A.E., Prygunov P.Ja. (2020) Operativnaja dejatel'nost' i voprosy konspiracii v rabote specslužhb (po materialam otkrytoj pečati i literatury). V 6-ti tomah, t.1. Kiev: KNT. (In Russian).

АЛИЕВ Б.А.,*¹

PhD, доцент.

*e-mail: antiterror-baku@mail.ru

ORCID ID: 0000-0003-0104-4921

СУЛЕЙМАНОВ А.Ф.,²

д.ю.н., профессор.

ORCID ID: 0000-0001-5848-7884

e-mail: akif_sulei@mail.ru

¹Центр судебной экспертизы МЮ АР,

г. Баку, Азербайджан

²Фонд развития парламентаризма в Казахстане,

г. Алматы, Казахстан

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ ТЕРРОРИЗМУ: ПЕРЕГОВОРНЫЙ ПРОЦЕСС КАК ВАЖНЫЙ ЭТАП В АНТИТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ СПЕЦОПЕРАЦИЯХ

Аннотация

Статья посвящена проблемным вопросам захвата заложников и правильного ведения переговоров, в ней рассматриваются основные требования, предъявляемые к человеку-переговорщику, его психологическая готовность и навыки ведения переговоров в различных ситуациях. Рекомендуются различные модели переговоров. Заложники и похищения остаются одними из самых опасных видов террористической деятель-

ности [1, с. 391]. Известно, что успех спецоперации по освобождению заложников зависит от ряда факторов, среди которых, по мнению специалистов, важным является проведение переговоров. Кроме того, роль переговорщика особенная, так как результат спецоперации во многом зависит от полного отказа от преступления (соответственно, спасения жизни как заложников, так и сотрудников специальных подразделений, осуществляющих антитеррористическую операцию по освобождению заложников и нейтрализации террористов). Актуальность разработки целостной системы требований к переговорщику, в том числе требований к его личностным характеристикам и способностям, не вызывает сомнений. Как показывает практика, доказательством этого тезиса является тенденция пропаганды преступлений. Масштабы последнего варьируются от деяний преступного характера (от «отчаяния» людей, пытающихся избежать задержания правоохранительными органами) до крупномасштабных террористических актов (взятие в заложники, чтобы повлиять на социально-политическую ситуацию в своей стране и за рубежом). Список требований к заложникам варьируется от возможности избежать правосудия до представления невозможных требований, таких как изгнание военного контингента из любой страны, региона и т.д.

Ключевые слова: захват заложников, террористический акт, эмоциональное напряжение, переговорщик, личность террориста.

ALIEV B.A.,^{*1}

PhD, associate professor.

*e-mail: antiterror-baku@mail.ru

ORCID ID: 0000-0003-0104-4921

SULEYMANOV A.F.,²

d.l.s., professor.

e-mail: akif_sulei@mail.ru

ORCID ID: 0000-0001-5848-7884

¹Court Expertise Center of the Ministry
of Justice of the Azerbaijan Republic,
Baku, Azerbaijan

²Fund for the Development
of Parliamentarism in Kazakhstan,
Almaty, Kazakhstan

COUNTERING TERRORISM: NEGOTIATION PROCESS AS AN IMPORTANT STAGE IN ANTI-TERRORIST SPECIAL OPERATIONS

Abstract

The article is devoted to problematic issues of hostage-taking and proper negotiation. It examines the basic requirements for a human negotiator, his psychological readiness and negotiation skills in various situations. Various negotiation models are recommended. Hostages and kidnappings remain one of the most dangerous types of terrorist activity [1, p. 391]. It is known that the success of a special operation to free hostages depends on a number of factors, among which, according to experts, negotiations are important. In addition, the role of the negotiator is special, since the result of a special operation largely depends on the complete abandonment of the crime (respectively, saving the lives of both hostages and employees of special units carrying out an anti-terrorist operation to free hostages and neutralize terrorists). On the one hand, on the other hand, the attack that causes the least damage to the aforementioned people. The relevance of developing an integrated system of requirements for a negotiator, including requirements for his personal characteristics and abilities, is beyond doubt. As practice shows, the proof of this thesis is the tendency to promote hostage crimes. The scale of the latter ranges from crimes of a criminal nature (from the “desperation” of people trying to avoid being detained by law enforcement agencies) to large-scale terrorist acts (taking hostages to influence the socio-political situation in their country and abroad). The list of demands for hostages ranges from the possibility of avoiding justice to the presentation of impossible demands, such as the expulsion of a military contingent from any country, region, etc.

Key words: hostage-taking, terrorist act, emotional tension, negotiator, identity of the terrorist.